

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-06-01

Diarienummer N165-0944/22

Handläggare

Ulrika Ivarsson, Danne Larsson, Theresa Härsjö

Telefon: 031-365 00 00

E-post: fornamn.efternamn@socialsydvast.goteborg.se

Redovisning till Inspektionen för vård och omsorg gällande tillsyn av Stödboende Resursenheten- Dnr 3.2.2-46825/2022

Förslag till beslut

1. Socialnämnd sydväst antar tjänsteutlåtandet som nämndens egen redovisning och översänder det till Inspektionen för vård och omsorg
2. Paragrafen justeras omedelbart

Sammanfattning

Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) har genomfört en inspektion på Stödboende Resursenheten. IVO har inkommit med ett beslut där följande brister konstateras:

- Ungdomar med mer omfattande behov än vad placeringsformen stödboende syftar till att möta har skrivits in i verksamheten.
- Inskrivning och lämplighetsbedömningar sker inte enligt gällande bestämmelser.
- Kontroll av förekomst i Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning har inte utförts enligt gällande bestämmelser.

IVO begär att nämnden ska redovisa sin inställning till de konstaterade bristerna samt eventuella åtgärder som nämnden har vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna. Redovisningen ska avslutas med uppgift om när åtgärden genomfördes eller kommer att genomföras.

Om bristerna inte avhjälpas, kan IVO komma att fatta beslut om att förelägga nämnden att vidta åtgärder.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 14 juni 2023.

Bilagor

1. Beslut från Inspektionen för vård och omsorg dnr 3.2.2-46825/2022 daterad 15 maj 2023
2. Mall för inskrivning och lämplighetsbedömning
3. Rutin för registerkontroll av misstanke – och belastningsregister

Ärendet

Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) har genomfört en föranmäld inspektion på Stödboende Resursenheten. IVO har den 15 maj 2023 inkommit med ett beslut där tre brister konstateras.

IVO begär att nämnden ska redovisa sin inställning till de konstaterade bristerna samt eventuella åtgärder som nämnden har vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna. Redovisningen ska avslutas med uppgift om när åtgärden genomfördes eller kommer att genomföras.

Redovisningen ska ha inkommit till IVO senast den 22 juni 2023. Om bristerna inte avhjälpas, kan IVO komma att fatta beslut om att förelägga nämnden att vidta åtgärder.

Beskrivning av ärendet

Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) har den 15 december 2022 genomfört en föranmäld inspektion på Stödboende Resursenheten. Tillsynen har omfattat de ungas upplevelse av att bo på Stödboende Resursenheten. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har granskat verksamhetens lokaler, personalens kompetens, verksamhetens bemanning, lämplighetsbedömningar och inskrivningsbeslut. IVO har även granskat inskrivna barns och ungas stödbehov samt kontroll av Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning.

IVO inkom den 15 maj med ett beslut där följande brister konstaterats utifrån inspektionen:

- *Ungdomar med mer omfattande behov än vad placeringsformen stödboende syftar till att möta har skrivits in i verksamheten.*
- *Inskrivning och lämplighetsbedömningar sker inte enligt gällande bestämmelser.*
- *Kontroll av förekomst i Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning har inte utförts enligt gällande bestämmelser.*

I beslutet framgår också att IVO funnit att:

- *Lokalerna ger förutsättningar för trygg och säker vård.*
- *Verksamhetens bemanning och personalens kompetens ger förutsättningar för en trygg och säker insats.*

IVO begär med stöd av 13 kap. 5§ socialtjänstlagen (2001:453) att nämnden redovisar sin inställning till de tre brister som IVO konstaterat ovan. Redovisningen skall innehålla eventuella åtgärder som nämnden har eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna. Om bristerna inte avhjälpas, kan IVO komma att fatta beslut om att förelägga nämnden att vidta åtgärder.

Förvaltningens bedömning

Nedan framkommer IVO:s bedömningar samt förvaltningens redovisning och inställning samt eventuella åtgärder till de konstaterade bristerna.

- *Ungdomar med mer omfattande behov än vad placeringsformen stödboende syftar till att möta har skrivits in i verksamheten.*

IVO bedömer i sitt beslut att nämnden har skrivit in ungdomar som har ett större vårdbehov än vad placeringsformen stödboende syftar till. IVO lyfter fram att stödboendet endast ska ta emot barn och unga i åldrarna 16–20 år som huvudsakligen behöver stöd för att förberedas för ett självständigt boende och vuxenliv vilket framgår av 2 kap. 1 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:56) om stödboende. Av samma bestämmelse framgår vidare att de barn och unga som tas emot i stor utsträckning ska kunna klara sin dagliga livsföring utan hjälp. Vidare lyfter IVO att varje ungdom måste bedömas individuellt om den tillhör målgruppen för stödboende, både utifrån ålder och hur omfattande stödbehovet ser ut.

Det framgår också av IVO:s beslut att det inte finns något hinder för att en ungdom under sin vistelse i stödboende också får öppenvårdsinsatser. Öppenvårdsinsatserna ska i så fall beviljas utifrån att till exempel upprätthålla drogfrihet och inte utifrån behandling för pågående missbruk.

Det framgår i förarbetena till bestämmelserna att regeringens bedömning var att tänkbara målgrupper för placeringsformen stödboende bland annat kunde vara barn och unga som tidigare varit placerade och där stödboendet för dessa kan bli en viktig funktion i ett utslussnings- och eftervårdssammanhang (se 2015/16:43 sid 37 *Stödboende – en ny placeringsform för barn och unga*). En annan tänkbar målgrupp som lyftes var barn och unga som lever i en konfliktfylld eller på annat sätt otillfredsställande hemsituation, som dock inte motiverar en placering i HVB. Om inte dessa ungdomar får lämpligt stöd från socialtjänsten kan deras behov eskalera vilket innebär ökade samhällsinsatser.

Utifrån vad som framgår i förarbetena till bestämmelserna inför placeringsformen *stödboende* har de ungdomar som placerats på resursenhetens stödboende omfattats av de tänkbara målgrupper som lyfts fram. Det har rört sig om ungdomar som tidigare varit placerade i familjehem eller institution där behov av utslussning- och eftervård finns, ungdomar som har levt i konfliktfyllda hemmiljöer och ungdomar som har behövt möjlighet att träna för ett framtida eget boende.

De ungdomar som var placerade på stödboendet vid tillsynstillfället har vid placeringstillfället bedömts kunna bo där med anpassat stöd. Samtliga av de ungdomar som fanns på stödboendet under tillsynen är nu i planerad utflyttsfas.

Ungdomar på stödboendet får stöd i att klara av det egna boendet genom att få hjälp med frågor om ekonomi och att få en struktur i sin vardag. De får även stöd i att ordna bostad efter placeringen, studier, arbete eller annan sysselsättning och att ha en meningsfull fritid. Även det känslomässiga stödet ges till varje placerad ungdom. Stödboendet involverar också i den mån det är möjligt även föräldrar och övrigt nätverk i barnets eller den unges liv, för den unge kan behöva hjälp att förbättra relationerna till sina föräldrar, syskon och andra viktiga personer.

Vid en placering i stödboendet kan det ibland behöva kompletteras med öppenvårdsinsatser från socialtjänsten och också från hälso- och sjukvården, vilket har skett i några av placeringarna.

Förvaltningen hörsammar dock att IVO gjort bedömningen att några ungdomar med mer omfattande behov än vad placeringsformen syftar till har skrivits in på stödboendet. Förvaltningen kommer därför framöver tydliggöra vid nya placeringsförfrågningar vilken målgrupp som tas emot utifrån ålder samt vilket vårdbehov som kan tillgodoses utifrån placeringsformen. Det innebär att göra en striktare bedömning utifrån självständighet och boendeförmågan samt om det finns eventuella risker för att utveckla missbruk eller hamna i kriminalitet.

- *Inskrivning och lämplighetsbedömningar sker inte enligt gällande bestämmelser.*

I beslutet framkommer att IVO har begärt in inskrivningsbeslut och lämplighetsbedömningar i enlighet med bestämmelserna som framkommer i 3 kap 11 § socialtjänstordningen (SoF 2001:937). IVO har fått ta del av biståndsbeslut och uppdrag från socialnämnden samt de frågeformulär som metodhandledaren använder inför inskrivning av en ungdom. Mottagandet av själva uppdraget från socialnämnden har betraktats som ett inskrivningsbeslut. Vid IVO:s tillsynstillfälle konstaterades också att det fanns en placerad ungdom som skrevs in som 17-åring utan att det fanns en dokumenterad bedömning om särskilda skäl såsom bestämmelserna anger.

Efter att IVO har konstaterat detta som en brist har förvaltningen tagit fram en dokumentmall för inskrivning och lämplighetsbedömning (se bilaga) som uppfyller kraven för bestämmelserna som framkommer SoF 3 kap 11 §. Den börjar användas omgående vid nya inskrivningar. Vid nya placeringsförfrågningar rörande 16-17-åringar kommer bedömning också göras utifrån särskilda skäl och då särskilt beakta hur den unges behov av stöd kan tillgodoses. Inskrivningsbeslut och lämplighetsbedömning kommer att dokumenteras i ungdomens akt i verksamhetssystemet.

I tillsynen framgick det också att det var metodhandledare och inte föreståndaren som beslutade om inskrivning. Enligt 3 kap. 11 § SoF framgår det att det är föreståndaren som fattar beslut om inskrivning, om inte huvudmannen har bestämt annan ordning och meddelat IVO vad som gäller. IVO konstaterade att något sådant meddelande inte inkommit till IVO, vilket är en brist. Detta har förvaltningen åtgärdat genom att meddela IVO att det är metodhandledare som är föreståndare för stödboendet.

- *Kontroll av förekomst i Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning har inte utförts enligt gällande bestämmelser.*

IVO bedömer att nämnden har brustit i förhållande till vad som anges i 1 § lag (2007:171) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn. Förvaltningen har nu genomfört kontroll av förekomst i belastningsregistret på befintlig berörd personal. En rutin för registerkontroll för personal som anställs på stödboendet har också upprättats. Rutinen kommer att gälla för samtliga nyanställningar samt för praktikanter och vikarier (se bilaga). Kontroll av förekomst i belastningsregister av samtliga berörd personal kommer framöver att göras årligen.

Sammantaget är förvaltningens inställning till IVO:s konstaterade brister att de ungdomar som placerats på stödboendet vid placeringstillfället bedömts kunna bo där med anpassat

stöd. Förvaltningen hörsammar dock att IVO gjort bedömningen att några ungdomar med mer omfattande behov än vad placeringsformen syftar till har skrivits in på stödboendet samt att några ungdomar inte har uppfyllt ålderskraven för placeringsformen. Förvaltningen åtgärder detta genom att framöver tydliggöra målgruppen för stödboendet och där lämplighetsbedömningar- och inskrivningsbeslut görs vid nya placeringsförfrågningar. Det innebär att göra en striktare bedömning utifrån självständighet och boendeförmågan samt eventuella risker för att utveckla missbruk eller hamna i kriminalitet. Vid nya placeringsförfrågningar rörande 16-17-åringar kommer bedömning göras utifrån särskilda skäl och då särskilt beakta hur barnets eller den unges behov av stöd kan tillgodoses.

Förvaltningen vill också belysa att utifrån de målgrupper som socialtjänsten arbetar med kan stödboende som placeringsform fylla en viktig funktion som utslussning från en placering, för de ungdomar där det bedöms lämpligt.

Beslutet ska skickas till:

Inspektionen för vård och omsorg (dnr 3.2.2-46825/2022)

Danne Larsson

Annika Ljungh

T.f. Avdelningschef

Förvaltningsdirektör